

नामांक	Roll No.

No. of Questions — 16

No. of Printed Pages — 3

VU—32—1—Vyak. Shas. I

वरिष्ठ उपाध्याय परीक्षा, 2010

व्याकरणशास्त्रम्

प्रथमपत्रम्

समय : $3\frac{1}{4}$ घण्टे

पूर्णांक : 60

परीक्षार्थीभ्यः सामान्यनिर्देशः

- (1) परीक्षार्थीभिः सर्वप्रथमं स्वप्रश्नपत्रोपरि नामाङ्कः अनिवार्यतः लेख्यः ।
- (2) सर्वे प्रश्नाः अनिवार्याः ।
- (3) प्रत्येक प्रश्नस्योत्तरमुत्तरपुस्तिकायामेव देयम् ।
- (4) प्रत्येक प्रश्नभागस्योत्तरं क्रमानुसारमेकत्रैव लेखितव्यम् ।
- (5) प्रथम प्रश्नस्य चत्वारः (i, ii, iii एवं iv) भागाः सन्ति । प्रत्येक भागस्य उत्तरस्य चत्वारः (अ, ब, स एवं द) विकल्पाः सन्ति । समुचित विकल्पस्य उत्तराक्षरं उत्तर-पुस्तिकायां निम्नलिखित तालिकां निर्माय एकस्मिन् स्थाने एव लेखनीयानि ।

प्रश्न क्रमाङ्कः	समुचित उत्तराक्षरम्
1. (i)	
1. (ii)	
1. (iii)	
1. (iv)	

1.	(i) “एकाचो बशो भष् झृष्टन्तस्य स्थ्वोः” इति सूत्रेण भवति —		
	(अ) एकारस्य अय्	(ब) ऊट्	
	(स) बशः भष्	(द) जश् ।	1
	(ii) “यः सौ” इति सूत्रस्योदाहरणमस्ति —		
	(अ) अस्याः	(ब) इयम्	
	(स) अस्यै	(द) आसाम् ।	1
	(iii) ‘दण्ड’ इत्यत्र लिङ्गमस्ति —		
	(अ) स्त्रीलिंगम्	(ब) पुंलिङ्गम्	
	(स) नपुंसकलिङ्गम्	(द) अलिङ्गम् ।	1
	(iv) ‘पिबध्यै’ इति कस्य सूत्रस्योदाहरणमस्ति ?		
	(अ) क्त्वातोमुनक्वसुनः	(ब) कृन्मेजन्तः	
	(स) तद्वितश्चासर्वविभक्तिः	(द) स्वरादिनिपातमव्ययम् ।	1
2.	“अष्टाभ्य औश्” इति सूत्रस्यार्थोदाहरणं लिखत ।		1 + 1 = 2
3.	‘पञ्चानाम्’ इत्यत्र केन सूत्रेण दीर्घः भवति ?		1
4.	“विश्वस्य वसुराटोः” इति सूत्रस्यार्थो लेख्यः ।		1
5.	द्वयोः सूत्रयोः सोदाहरणं व्याख्या कार्या —		2 + 2 = 4
	(i) अपोभिम्		
	(ii) नहोधः ।		
6.	द्वयोः सूत्रयोः सोदाहरणं व्याख्या कार्या —		2 + 2 = 4
	(i) वा नपुंसकस्य		
	(ii) अहन् ।		

7. ‘भाविनः सुटो निवृत्यर्थं ससुट्क् निर्देशः’ इत्यस्य सोदाहरणमाशयं स्पष्टं कुरुत । 2
8. अन्वादेशे तु एनामिति स्पष्टयत । 2
9. ‘उत्तरपदत्वे चापदादि विधौ प्रतिषेधः’ इति प्रत्ययलक्षणं न । इति सम्यक् विवेचनीयम् । 2
10. ‘आपं चैव हलन्तानां यथा वाचा निशा दिशा’ पद्क्रितिरियं विवेचनीया । 2
11. लिट्टसु, धुक्, विश्वौहः, हे अनड्वन्, सुद्धौः एषु त्रयाणां प्रयोगाणां सिद्धिः कार्या । $2 + 2 + 2 = 6$
12. चतुर्णाम्, अस्माकम्, सुपदः, अमी, उदीचः एषु त्रयः प्रयोगाः समाधेयाः । $2 + 2 + 2 = 6$
13. तुराषाट्, सुद्युध्याम्, राज्ञः एषु द्वयोः सिद्धिर्विधेया । $2 \frac{1}{2} + 2 \frac{1}{2} = 5$
14. चतस्रः, अनया, अमुया, आपः, इमे, द्युषु एषु चत्वारः प्रयोगाः साधनीयाः । $2 + 2 + 2 + 2 = 8$
15. स्वनड्वांहि, इमानि, अहोभिः, दीव्यन्ति, यानि, हे ब्रह्म एषु चत्वारः प्रयोगाः साधनीयाः । $2 + 2 + 2 + 2 = 8$
16. विसृपः, अधिहरि, जीवसे एषु द्वयोः सिद्धिर्विधेया । $1 \frac{1}{2} + 1 \frac{1}{2} = 3$
-